

Εισήγηση της Α.Κ.Θ στην εκδήλωση No Justice No Peace

**Η εισήγηση διαβάστηκε στην εκδήλωση που διοργανώθηκε από την ΑΚ Θεσσαλονίκης & Τον Ε.Κ.Χ Respiro Di Liberta στη ροτοντα στις 9/10/2022*

Νομιμότητα και Κοινωνική Δικαιοσύνη: Ποινικό Δίκαιο του Εχθρού και Αντιστάσεις

Ζούμε σε μία περίοδο κατά την οποία το κράτος έχει κηρύξει πόλεμο στην κοινωνία μονομερώς. Στην ολομέτωπη επίθεση που βιώνουμε, τα βασικά όπλα κράτους-κεφαλαίου είναι ο νόμος και η καταστολή. Από τη μία, είναι πλέον ξεκάθαρο σε όλες μας ότι νόμος είναι απροκάλυπτα το δίκαιο του κεφαλαίου, του κράτους, του ισχυρού. Σε επίπεδο επιβολής του νόμου, η καταστολή είναι η απαραίτητη προϋπόθεση για να περιοριστεί ο χώρος και ο χρόνος των αντιστάσεων που αναζητούν ανάσες ελευθερίας μέσα στην πνιγηρή ατμόσφαιρα της ένστολης εποπτείας.

Στον κόσμο της ανισότητας η δικαιοσύνη είναι το προνόμιο των δυνατών και η ψευδαίσθηση των αδυνάτων. Τα δικαστήρια μοιράζουν a la carte αποφάσεις συντασσόμενα στο πνεύμα των καιρών. Έχοντας το χώρο και τον χρόνο με το μέρος τους, απαλλάσσουν οικείους και καταδικάζουν εχθρούς σε ευθεία αντιπαράθεση. Είναι η επίδειξη ισχύος όχι της εφαρμογής του νόμου αλλά της παράβασής του. Ας έχουμε υπόψιν πώς τα κοινοβουλευτικά καθεστώτα της Δύσης στηρίζονται στο Σύνταγμα και τους νόμους για να αποσπάσουν τη συναίνεση, και στην παράβαση τους για να μπορέσουν να λειτουργήσουν. Για αυτό το κράτος δεν δεσμεύεται έναντι όλων αλλά μόνο με όσους έχει δεσμούς αμοιβαίου συμφέροντος. Η δέσμευση του είναι ευθέως

ανάλογη με το ύψος των αμοιβαίων συμφερόντων και σε κάθε περίπτωση τα συμφέροντα των καταπιεσμένων παραμερίζονται εντελώς και μόνο κατόπιν επίμονης κοινωνικής πίεσης τίθενται ξανά υπό διαπραγμάτευση.

Αυτή η λυσσαλέα επίθεση του κράτους μεταφράζεται με νομικούς όρους ως καθεστώς εξαίρεσης και ποινικό δίκαιο του εχθρού. Ως εχθρός λογίζεται το κάθε υποκείμενο ή ομάδα που είναι μη διαχειρίσιμο, μη κυβερνήσιμο και δύναται να δημιουργήσει ρωγμές στην κρατική παντοδυναμία ή την εθνική συνοχή. **Οτιδήποτε ξεφεύγει από τα όρια της κανονικότητας και θέτει σε κίνδυνο το κοινωνικό φαντασιακό που διαιωνίζει τις κυρίαρχες αξίες, θεωρείται απειλή για το έθνος-κράτος και κατ' επέκταση εχθρός που πρέπει να αντιμετωπιστεί με μηδενική ανοχή.** Όσο σε καθεστώς που επιβάλλουν συστηματικά συνθήκες εξαίρεσης, η ισονομία έχει καταλήξει έννοια σχεδόν ξεπερασμένη, το κράτος δεν ενδιαφέρεται να είναι ούτε κατ' επίφαση δημοκρατικό. Ο σημερινός κυρίαρχος σχηματισμός έχει διαρρήξει πρώτος το κοινωνικό συμβόλαιο, αθετώντας κάθε υπόσχεση προς τους «υπηκόους» του, και έχει αποβάλλει κάθε δημοκρατικό προσωπίο επιδιώκοντας πια ξεκάθαρα και μόνο την κυβερνησιμότητα.

Φωτογραφία από τον Άλκη Κουπίδη”

Ποιοι είναι όμως οι εχθροί που το κράτος δικαιολογείται να τους στερεί θεμελιώδη δικαιώματα; Θα μπορούσε να είναι σε αυτή τη θέση κάποιος γνωστός σκηνοθέτης με πολιτικά κονέ που βιάζει ανήλικα ή κάποιος ιδιοκτήτης καταστήματος που νιώθει απειλή στο πρόσωπο ενός φοβισμένου μη ετεροκανονικού ανθρώπου; Θα μπορούσε να είναι κάποιο μέλος ακροδεξιάς οργάνωσης ή κάποιος ένοπλος κρατικός φρουρός; Αυτοί φαίνονται να είναι πλήρως δικαιολογημένοι να προβαίνουν σε εγκλήματα, επικαλούμενοι τη δουλειά τους, την ιδιοκτησία τους ή την υποκριτική τους τέχνη, σε αντίθεση με τα θύματά τους που πρέπει να δικαιολογήσουν το τί γύρευαν στα Εξάρχεια όντας 16 χρονών, τί γύρευαν στο κοσμηματοπωλείο, γιατί είχαν αντιφασιστική δράση ή γιατί δε

μίλησαν νωρίτερα. Πόσο δίκαιο είναι τελικά να θεωρείται αποδεκτό ή παράπλευρη απώλεια το να δολοφονείται ένας 15χρονος Ρομά σε αστυνομική καταδίωξη ή να δέχονται επίθεση φοιτητές με κρότου-λάμψης σε ευθεία βολή; Πόσο δίκαιο και ηθικό είναι να επαναπροωθούνται βίαια μετανάστες σε νησίδες στο Έβρο όπου αφήνονται μέρες αβοήθητοι, όσο το κράτος υπερασπίζεται τις δολοφονικές του πρακτικές, και προσπαθεί να μετατοπίσει τη συζήτηση στο αν η εν λόγω νησίδα είναι ελληνικό έδαφος ή όχι, λες και έχει αυτό καμία σημασία, και μετά χωρίς καμία ντροπή αποπειράται να στερήσει ακόμα και το όνομα ενός πεντάχρονου νεκρού προσφυγόπουλου;

Ακόμα, όμως, και σε υποθέσεις που αφορούν μια μεγάλη μερίδα πολιτών ή και ολόκληρο το κοινωνικό σύνολο, το κράτος δε διστάζει να στοχοποιήσει ως εχθρούς όσους το αμφισβητούν ή αντιστέκονται στις πολιτικές του. Από πορείες και απεργίες που απαγορεύονται ή κρίνονται ως παράνομες και καταχρηστικές, σε καταλήψεις που εκκενώνονται ως κέντρα ανομίας, το κράτος δεν επεμβαίνει μόνο για να περιστείλει ή για να διαλύσει ό,τι του αντιστέκεται, αλλά και για να προβάλλει την ηγεμονία των δικών του προτάσεων. **Κεντρικός στόχος είναι ο δημόσιος περιορισμός του κοινωνικού χρόνου και χώρου και η μεγέθυνση του αντίστοιχου ιδιωτικού, προκειμένου να αποπλιστεί η συλλογική δράση για μία ζωή που αξίζει να την ζει κανείς.** Για εμάς δίκαιο είναι να μπορούμε να αναπνέουμε στο δημόσιο χώρο, στις πλατείες και στις γειτονιές μας και όχι να περιφράσσονται από την αστυνομία για ιδιωτικά συμφέροντα. Για εμάς δίκαιο είναι να συνυπάρχουμε σε αρμονία με τη φύση και όχι να λεηλατούμε τους φυσικούς πόρους σε ένα αδιέξοδο μοντέλο αέναης ανάπτυξης.

Αυτή η face to face αντιπαράθεση απροσημάτιστη και ωμή βάζει νέους όρους στον κοινωνικό ανταγωνισμό. Ο κλοιός γίνεται ασφυκτικός και απαιτεί μία άλλη αντίληψη για την αντίσταση. Οι ευκαιριακές συμμαχίες, οι αυτοαναφορικές δράσεις και οι ηγεμονίες του δρόμου συντρίβονται μπροστά στο τείχος της κρατικής επέλασης. Σε αυτό που εννοεί σε βάρος μας σήμερα η κρατική επέλαση δεν μπορούμε να απαντάμε με υπονοούμενα ούτε

να αφήσουμε το δίκαιο στην αστική δικαιοσύνη. Οι κοινωνικοί αγώνες της απελευθέρωσης δεν εκλιπαρούν για δικαιοσύνη αλλά την ορίζουν με την πάλη τους. Να αποκαταστήσουμε τα νοήματα σημαίνει ταυτόχρονα και να τα εννοήσουμε στην πράξη με αντίσταση, συλλογικοποίηση και επιμονή. Η συμμαχία με και για τη ζωή, με και για ισότητα, με και για δικαιοσύνη είναι το ενοποιητικό τρίπτυχο των σύγχρονων αγώνων που ανοίγουν δρόμους περπατώντας τους. Θα είμαστε στους δρόμους, στους χώρους εργασίας μας, στις πλατείες και στις γειτονιές μας γιατί ξέρουμε ότι δεν θα υπάρχει χώρος και χρόνος για εμάς αν δεν τον δημιουργήσουμε.

ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

<https://www.facebook.com/AKthess>

EKX RESPIRO DI LIBERTA

<https://www.facebook.com/respirosocialspace>